

בבא קמא ט

ראובן מכר לשמעון :

- זיבורית
- בינונית
- עידית

שמעון מכר ללוי :

- בינונית

ובא ב"ח דראובן, רצה - מזה גובה, רצה - מזה גובה
בתנאי שלא שייר בינונית דכוותיה, דלא מצי א"ל : הנחתי לך מקום לגבי שמעון

אבל :

שמעון מכר ללוי :

- זיבורית או
- עידית

לא, דא"ל : להכי דייקי וזבני עידית וזיבורית, ארעא דלא חזיא לך.

ואמר אביי : ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות ויצאו עליה עסיקין,

עד שלא החזיק בה	משהחזיק בה
יכול לחזור בו	אין יכול לחזור בו
	חייתא דקטרי סברת וקבלת

ואיכא דאמרי : אפיי באחריות נמי, דאמר ליה : אחוי טירפך ואשלם לך.

דברי רב הונא : או כסף או מיטב.

קושי : איתיביה רב נחמן לרב הונא : (שמות כ"א) **י'פ - לרבות שוה כסף, אפילו סובין !**

תירוץ : הכא במאי עסקינן - בדלית ליה.

קושי על התירוץ : אי דלית ליה, פשיטא!

תירוץ : מהו דתימא, אמרינן ליה : זיל טרח זבין ואייתי ליה כסף, קמ"ל.

דברי רב אסי : כספים הרי הן כקרקע.

קושי על דבריו : למאי הלכתא?

אילימא לענין מיטב, היינו דרב הונא! אלא לשני אחים שחלקו ונטל אחד קרקע ואחד כספים, ובא בעל חוב ונטל קרקע, דאזיל האי ושקיל פלגא בכספים בהדיה, פשיטא! האי ברא והאי לאו ברא?

איכא דאמרי : אדרבה, לאידך גיסא, דא"ל : להכי שקלי כספים, דאי מגנבי לא משתלמא מינד, ולהכי שקלת ארעא, דאי מטרפא לא משתלמא לך מידי מינאי!

תירוץ 1 : אלא לשני אחים שחלקו, ובא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהן,

דחיית התירוץ : והא אמרה רב אסי חדא זימנא! דאיתמר : האחים שחלקו, ובא בעל חוב ונטל חלקו של אחד מהן,

רב	שמואל	רב אסי
בטלה מחלוקת (חלוקה)	ויתר	נוטל רביע בקרקע ורביע במעות
האחים שחלקו כשורשים הוו	האחים שחלקו - לקוחות, וכלוקח שלא באחריות דמי	מספקא ליה אי כשורשין דמו אי כלקוחות דמו, הלכך נוטל רביע בקרקע ורביע במעות!

תירוץ 2 : לענין מיטב.

קושי : אי הכי, היינו דרב הונא!

תירוץ : אימא : וכן אמר רב אסי.

א"ר זירא אמר רב הונא : במצוה - עד שליש מאי שליש?

בהידור מצוה - עד שליש במצוה

בירור דבריו : אילימא שליש ביתא, אלא מעתה, אי איתרמי ליה תלתא מצותא, ליתבי לכוליה ביתא?.

שאלה : בעי רב אשי : שליש מלגיו או שליש מלבר?
 אין תשובה : תיקו.
 במערבא אמרי משמיה דרבי זירא : עד שליש משלו, מכאן ואילך משל הקדוש ברוך הוא.

מתנני'.

כל שחבתי בשמירתו הכשרתי את נזקו	הכשרתי במקצת נזקו, חבתי בתשלומי נזקו כהכשר כל נזקו

נכסים שאין בהן מעילה ;
 נכסים שהן של בני ברית ;
 נכסים המיוחדים.
 ובכל מקום, חוץ מרשות המיוחדת למזיק, ורשות הגיזק והמזיק.
 כשהזיק, חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ.

ת"ר : כל שחבתי בשמירתו הכשרתי את נזקו,

כיצד ?	שור ובור שמסרן לחרש שוטה וקטן והזיקו - חייב לשלם	מה שאין כן באש
ניסיון ראשון להבין את המקרה	בשור קשור ובור מכוסה	דכוותה גבי אש – גחלת
דחייה	מאי שנא הכא ומאי שנא הכא?	
ניסיון שנייה להבין את המקרה	בשור מותר ובור מגולה	אלא, דכוותה גבי אש - שלהבת,
דחייה		מה שאין כן באש דפטור? והא אמר ריש לקיש משמיה דחזקיה : לא שנו אלא שמסר לו גחלת וליבה, אבל שלהבת - חייב, מ"ט? דהא ברי הזיקא!
חזרה לניסיון הראשון	בשור קשור ובור מכוסה	ודכוותה גבי אש – גחלת
הסבר	שור דרכיה לנתוקי, בור דרכיה לנתורי	גחלת כמה דשביק לה מעמיא עמיא ואזלא
קושי לפי הינסיון השני	ולר' יוחנן דאמר : אפילו מסר לו שלהבת נמי פטור, דכוותה הכא בשור מותר ובור מגולה, מ"ש הכא ומ"ש הכא?	
תירוץ	לא צבתא דחרש קא גרים	צבתא דחרש קא גרים